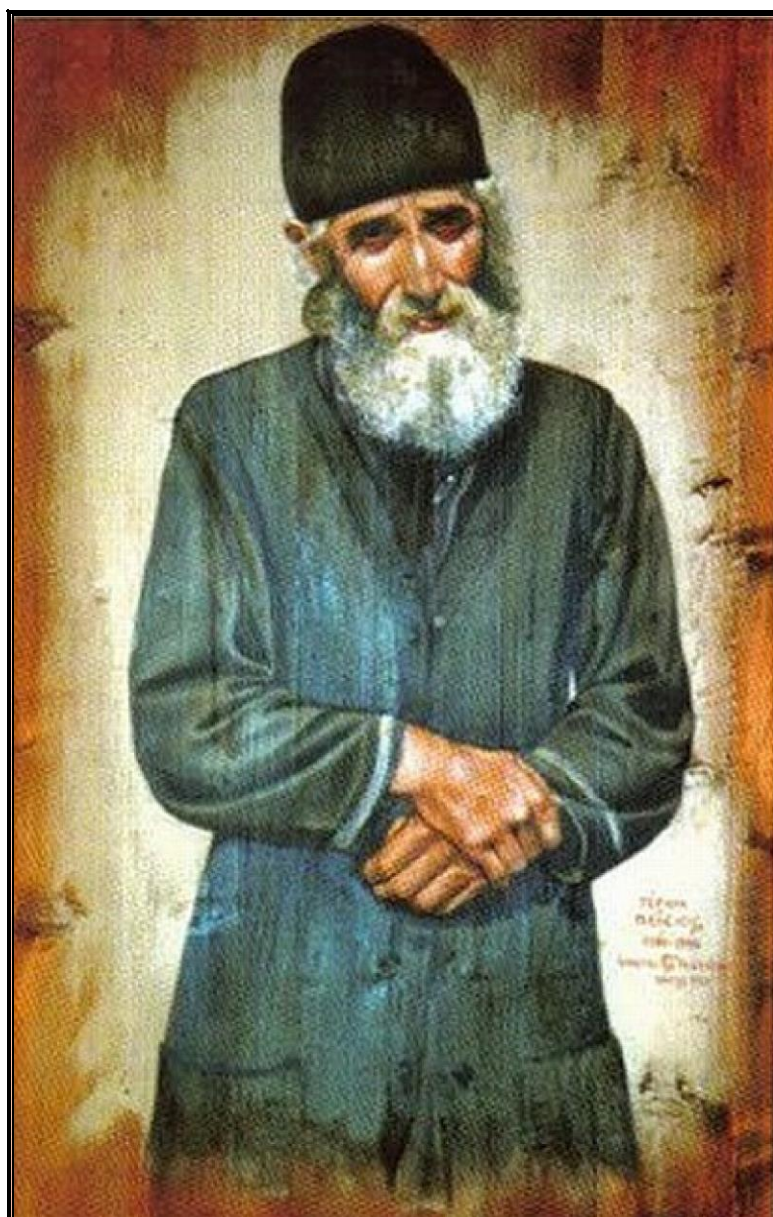


Старац Пајсије Светогорац

## САВЕТИ ПОРОДИЧНИМ ЉУДИМА

Издавач: Православни видици, Крагујевац, 2011г.



## САВЕТИ ПОРОДИЧНИМ ЉУДИМА

### ЗАЈЕДНИЧКИ ДУХОВНИК

Неопходан услов за образовање чврсте хришћанске породице је да будући супружници пронађу доброг духовника. Духовник ће играти улогу одабраног судије, пазећи, да се у породици не јављају свађе. Када супружници не могу да се усагласе, поћи ће код духовника, уздајући се у Бога. Иначе, породица се разара: уплићу се женини родитељи, мужевљеви родитељи – сви скупа труде се да истрају свако на своме и упропашћују породицу.

Када се супрузи сагласе да имају духовног руководиоца, онда у породици неће долазити до тако замршених ситуација.

Да би брачни пар напредовао неопходан му је заједнички духовник, јер овај наликује дрводељи, који жели да уклопи две даске: срезавши израслине, он струже даске, поравна их и затим спаја. И уопште боље је да сви чланови породице имају истог духовника, који знајући проблеме породице, може давати одговарајући правац.

### НЕ ТРЕБА СЕ ЖЕНИТИ САМО ЛЕПИМ ЖЕНАМА

Неки брат, тек што се оженио, допутовао је на Свету Гору код Старца. Међу њима се одвијао следећи дијалог:

- Оче, ја сам се оженио.
- Па нека вам је са срећом. Јеси ли лепу жену узео?
- Лепу, оче.
- Ех нећеш имати награде од Бога. Ех, јаднице, јаднице. Бог уређује сав свет и теби није уредио!

Хришћани су дужни да се жене ружним женама, да би се и оне утешиле. Немајући спољашње, телесне лепоте, оне имају велику лепоту унутрашњу. Оне, несрећнице, виде, да остају незбринуте, плачу и очајавају и приклањају се ономе што је горе. Ако их не ожените ви, јаки Хришћани, ко ће други?

## МУЖ ДА НЕ ОРАСПОЛОЖУЈЕ СВОЈУ ЖЕНУ

Једна жена није трпела у свом дому ни тамјан ни упаљена кандила. Муж њен, ипак, иако му је жена приговарала, остајао је при своме и стално палио кандило. У кући је постало потпуно несносно стање: нико није хтео да попусти.

Тада се муж обратио Старцу и изнео му своју муку.

Старац је казао:

- Умири се благословени, твоја жена није нимало ђавоимана, као што се теби чини, само зато што не подноси тамјан! Она то ради теби у инат, а није ни научила те ствари. Од данас немој кадити тамјаном и не пали кандила, да ти се жена онерасположује, а ја ћу се помолити за вас!

Муж се вратио кући, и не говорећи ни речи, престао је да пали кандила и да кади.

Кроз неколико дана на своје велико чуђење, он се осведочио у то, да у кући гори кандило и мирише тамјан.

Тако је својим молитвама Старац помогао супружницима, и у породици је поново зацарила тишина и љубав.

## ВЕНЧАВАЈТЕ СЕ ШТО ПРЕ, ТРУДЕЋИ СЕ ДА ПРЕ БРАКА НЕ СТУПИТЕ У ТЕЛЕСНУ ВЕЗУ

Неки млади људи питали су Старца:

- Оче, ми мислимо да се женимо, шта ви мислите о томе?
- Ако имате духовног "судију" (духовника) и ако ћете га слушати у свему, а тако се заглађују све разлике, онда се жените што пре можете, да пре брака не уђете у телесну везу.

## ГЛАВНО ЈЕ ОДБАЦИВАТИ РУЖНЕ ПОМИСЛИ

Долази глава породице, хвата ме рукама и говори, да је његова жена рђава у сваком погледу, обраћа му се на такав и такав начин, једном речју, говори све оно, што му је шапнула његова тамна помисао. Тада почињем да правдам његову супругу. На крају кажем, да треба славити Бога, који му је дао такву жену, и да је управо он, глава породице, узрок томе што је љубав отишла од њих. Опет и опет враћам га к љубави, убеђујући га у то, да је крив он сам и да је главно: одбацивати ружне помисли.

Исто то радим и кад долази његова жена. Грдим и њу, и ево – обоје исправљају своје ружне помисли упућене другоме и долази изнова до љубави.

Схватају, наравно, и мене који сам их кудио, зато што виде, да је мој циљ био: обновити у њима љубав.

#### ИСТИНСКИ ДУХОВАН ЧОВЕК ПОПУШТА ДРУГОМЕ

Старај се, колико је могуће, да се односиш према својој супрузи духовно, да би међу вама била љубав и узајамно разумевање. Стреми томе и у односу према деци. Истински духовни човек има обичај да попушта, како каже и апостол Павле: "У братољубљу будите једни према другима нежни, чашћу чините једни друге већим од себе" (Рим.12,10).

Снажни су дужни да носе терет слабих да би слаби могли да одахну, а не тако да свако – и снажни и немоћни – носи само свој терет.

#### НИЈЕ ДОБРО ДА ЖЕНА ЗАДРЖИ ДЕВОЈАЧКО ПРЕЗИМЕ

То што жена задржава своје презиме (девојачко) – почетак је несклада у Хришћанској породици и почетак разилажења. Основа (поредак) коју је Бог дао породици, губи се, и почиње збрка: једно дете узима мајчино презиме, друго очево – и одлази!

#### ХРИСТОС ЋЕ ТИ ПОМОЋИ ДА НАЂЕШ ДОБРУ СУПРУГУ

Један брат никако није могао да нађе добру девојку, да се ожени, и јако се мучио. Некако је дошао код Старца, исповедио се и молио га да му укаже на невесту. Старац, шалећи се, рече младићу:

- Ви децо хоћете од старца да направите старицу! Ма какву старицу! Наводацику!

Затим је, наравно, саветовао младића да не губи наду, често да се исповеда и одлази у цркву. Убедио је брата да ће му Христос помоћи и обећао да ће се и сам помолити за њега.

Брат је отишао од Старца умиреног срца, учинио је то што му је саветовано, и великодушни Бог му је убрзо помогао Старчевим молитвама, и младић је нашао ваљану добру девојку.

#### БРАЧНИЦИ БУДИТЕ КАО ПЧЕЛЕ А НЕ КАО МУВЕ

У животу, па тако и у породичном, људе је могуће поделити на две категорије.

Једна категорија људи личи на муву. Мува има једну особеност: увек се спушта на нечисто, пролећући крај мирисних цветова. Тако, категорија људи, сличним мувама, научила је да мисли и тражи само зло, не познавајући и не тражећи никад добро.

Друга категорија људи личи на пчелу. Особеност је пчеле да налази лепо и слатко, и спушта се на лепо и слатко, мимоилазећи оно што је нечисто. Такви људи имају добре мисли, виде добро и мисле само о добру.

Свима, који су се навикли да стално осуђују друге, па и свог супруга (или супругу), предлагем да размисле у којој категорији желе да се нађу и да, на одговарајући начин, одреде којој од ове две категорије припадају људи које они осуђују.

#### БРАК ПО БОЖИЈОЈ ВОЉИ

Неки младић је упознао девојку која му се необично свидела и намислио да се ожени њоме. Но, тек што је донео такву одлуку испречили су се тешко решиви проблеми који су натерали младића да се замисли, да ли је брак по вољи Божијој.

Решио је да посети Старца и затражи његово мишљење.

Старац, иако није познавао девојку, описао је младићу, подробно и веома тачно, душевни свет његове будуће жене, чак је поврх тога, нашао и стварни узрок проблема с којим се млади човек суочио.

Младић је буквално занемео. Ни на крај памети му није било да ће проблеме, који су њему изгледали као "планина", Старац, уз помоћ благодати Божје, решити зачас.

Старац није попуштао: "Тај брак треба да се склопи!" Чак је и нагласио: "Ако не узмеш управо ту девојку, него узмеш неку другу, видећеш да ће та друга једнога дана престати да буде твоја."

Када је Старац рекао ово последње, добри младић се уверио да је брак – по вољи Божијој, и оженио се девојком коју је волео.

Он и сада живи с њом срећно, сматрајући да је та жена за њега стварно дар Божији.

Уствари мотиви његових поступака су били чисти, јер је он хтео све да чини с благословом Христовим, и када се уверио каква је воља Његова, пожуррио је да је испуни. Зато је Христос и деловао кроз Старца и помогао му.

#### СВЕШТЕНИКОВА СУПРУГА

Треба поклонити много пажње на стање (будуће) свештеникове супруге: она је дужна да помаже у свему. Неопходно је обратити посебну пажњу на унутрашњу лепоту њене душе – ово прво, а тек после тога – све остало, спољашње.

#### ТРЕБА СЕ УГЛЕДАТИ НА ДОБРЕ БРАКОВЕ

Јереји који имају добру и омиљену супругу и узорну породицу дају пример за подражавање свим људима, особито у наше дане када се, у болесном друштву, породица из корена распада.

## ДА БИ СПАСАО ЛОШЕГ МУЖА БОГ МУ ДАЈЕ ДОБРУ ЖЕНУ И ОБРНУТО

На питање, зашто Бог не уређује да се сједине такви брачни парови који би водили истински духовни живот, Старац је одговорио:

"Још боље би било, кад не би било ђавола. Тада би духовни живот био лак. Али ђаво постоји. Љубав Божија, безусловно уређује све. Да би спасао лошег мужа, Бог му даје добру жену. И обрнуто.

У овом животу све је променљиво и ништа није сигурно. Трпљења треба, браћо, и све ће проћи".

## БРАЧНИ ОДНОСИ И УЗДРЖАЊЕ У БРАКУ – ПО БЛАГОСЛОВУ И УЗАЈАМНОМ ДОГОВОРУ

Питаш ме о супружничким односима жењених свештеника и Хришћана у свету.

Зашто Свети Оци не дају сасвим одређена правила? То значи, да постоји нешто неодредиво, јер не могу сви људи живети по једном шаблону. Оци много остављају нашој разборитости, духовном осећању, могућностима и труду.

Да бих био разумљивији, навешћу примере из живота жењених свештеника и верника, који су и сада живи и које познајем. Међу њима има таквих, који су склопивши брак, родили једно, двоје, троје деце, а затим живе у чистоти. Други ступају у брачну присност само у време рађања деце, а остало време живе као брат и сестра. Други се уздржавају од брачних односа само током постова, а у остало време имају брачне односе. Неки ни то не успевају да испуне. Има их који опште средином недеље, да би били у чистоти три дана пре Божанског Причешћа и три дана после Божанског Причешћа. Неки се и овде спотичу, и тим поводом је Христос, јавивши се после Васкрсења апостолима, тада казао: "Као што је Отац послао мене, и ја шаљем вас ... Примите Дух Свети! Којима опростите гријехе, опраштају им се; и којима задржите, задржани су (Јн.20,21-23)."

Циљ је, да се свако подвизава с расуђивањем и брижношћу, у складуса својим духовним снагама. У почетку, наравно, младост смета, али временом плот слаби, дух се оснажује и чак и ожењени почињу помало да предокушају од Божанске сладости. Тада се људи – већ природним путем – одвраћају од телесних задовољстава, која у њиховим очима постају ништавна.

Ето тако се подвизавају жењени, они пристижу у рај, ходећи утабаним заобилазним путем, а монаси се истовремено, успињу к рају, верући се по стенама и успињући се на врхове.

Треба да имаш у виду, да проблем брачних односа није само твој проблем и да ти немаш право да их регулишеш сам(а); ти то можеш само у узајамној сагласности, како заповеда апостол Павле: "Не забрањујте се једно другоме, сем по договору привремено, да би се

предали посту и молитви, па опет да се састанете, да вас сатана не искушава вашим неузддржањем", (1.Кор.7,5). Када то бива по узајамној сагласности, опет је потребна молитва. И снажни мора да се стави у положај слабог. Често бива тако: једна половина се саглашава да се уздржава, да не би увредила другу, али изнутра се мучи. То се најчешће догађа са оним женама које имају мање страха Божијег, а живље тело.

Некада неки благочестиви мужеви, слушајући од својих жена речи сагласности, из неразборитости продужавају период уздржавања, и тада жене пате: оне постају нервозне и остало. Мужеви мисле да су им жене ојачале у врлини и хоће да живе чистије, ступајући у односе после дужих периода, и због тога жене улазе у искушење и покушавају да се саживе са било ким. И када се догоди пад, мучи их грижа савести. Али, мужеви се као и раније труде да живе чистије, иако виде да жене нису расположене за то. На тај начин, мужеви су у заблуди када сматрају да жене духовно узрастају и да више не желе оно што је телесно ...

Велики је значај тога, колико су супружници слични по физичком саставу. Када је један кротак и болешљив, а други веома жив, јачи треба да приноси себе на жртву слабијем. И постепено ће слаби уз помоћ јакога оздравити, а када су обоје здрави, могу се кретати унапред.

Као што сам рекао на почетку, и за освећење ожењеног (удате) потребна је разборитост, брижност и подвиг. Мислим да је неправилно женити се само ради тога да би се пило, јело, спавало и имала телесна задовољства, јер све је то плотско, а човек није само плот, него и дух.

Тело треба да помаже освећењу душе, а не да разара душу. Бог види старање сваког Хришћанина и зна снагу коју је Он дао Хришћанину и захтева одговор у складу с тим.

#### БОГ ИМА СВОЈ ПЛАН О СВАКОМ БРАКУ

Многи супружници веома често се жале један на другог, то јест не могу у сред великих породичних тешкоћа разазнавати добри план Божији (о њима).

Један се, на пример, жали на женине прохтеве, друга, на мужевљеву гневљивост. Када су Старцу скренули пажњу на то, овај, смешкајући се рече:

"Е па, децо Бог боље од нас зна како да ради свој посао. Ако је, на пример, муж тежак, онда

Бог уреди да супруга буде по карактеру мека, да се не би сукобљавали."

#### САВЕТИ О БУДУЋОЈ СУПРУЗИ

Неки младић питао је старца:

- Оче, хоћу ли наћи добру девојку, да се радосно оженим?

Старац смешећи се одговори:

- Ако сви нађу добре девојке, шта да се ради с осталима? Да се усоле?

#### ДЕЦА ТРЕБА ДА ПОШТУЈУ РОДИТЕЉЕ

Деца треба да буду веома пажљива у поштовању својих родитеља.

Када су деца дрска према родитељима и не указују им поштовање, бива, прво да децу напушта благодат и друго, она постају пријемчива за демонске утицаје и енергије.

#### РОДИТЕЉИ БРИНУ О ДЕЦИ КАДА СУ МАЛА А ДЕЦА О РОДИТЕЉИМА КАДА ОСТАРЕ

Неки Хришћанин рекао је старцу:

- Оче, моји родитељи стално гунђају, ја то једва подносим. Шта да радим?
- Па, благословени, ти, кад си био у колевци, дан и ноћ си кмечао. Они су те тад узимали у наручје и уљуљкивали нежно и с љубављу. Да ли би ти се допало да су они смислили да те пошаљу у некакву васпитну установу, да би се одморили? Правда Божија пружа ти сада могућност да вратиш – бар делимично – дуг својим родитељима понашањем, аналогним ономе какво је било према теби – одговорио је старац.

#### БЛИЖЊИМА НАЈВИШЕ ПОМАЖЕМО КАДА ДУХОВНО ЖИВИМО

Чините што више добра вашим декама и бакама! А највише помаше ... по моме мишљењу – наш духовни успех. Када успевамо духовно, онда ми необично много помажемо онима који су нам блиски. Као прво што, они добијају право на Божанску помоћ. Када је човек стварно добродетељан човек – оправдавају се и дедови и прадедови. Потом и молитва правога Хришћанина имаће смелости: нашим прецима и то помаже. Већ и сама радост, коју осећају преци, поносећи се нама ... та радост, хеј ... није мала ствар!

И насупрот томе, када нам "иде лоше" на духовном плану, кад се удаљујемо од Бога и не поштујемо заповести његове, онда они, јадни преци наши, у аду плачу, кукавни ... и остају у својим преступима .... "боље би им било да се нису ни родили" – плачу јадни и страдају.

#### ПОСТАВИМО СЕ У КОЖУ ДРУГОГА ДА БИ СМО ГА РАЗУМЕЛИ

Нека се свако постави на место другог. На жалост, дух који царује међу нама данас, тражи да се силом заузме положај, а не да се улази у стање другог, да би се показало саосећање. Када неко ставља себе на место другог, сва његова дела се исправљају.



Ево примера: Ако би млада снаја ушла у стање своје свекрве и поразмислила, да ће и она данас, сутра, постати свекрва,... – зар се не би она понашала према свекрви са свом предусретљивошћу?

**АКО ЧОВЕК НЕ ЖИВИ ДУХОВНО НА ЊЕМУ ПОЧИЊУ ДА ДЕЈСТВУЈУ ДУХОВНИ ЗАКони**

Знајте, ако се човек не понаша духовно, онда почињу дејствовати духовни закони.

И ево шта ће се десити: Бог ће одузети своју љубав од бездуховног човека, да би наплатио од њега у овом животу, то што му је дужан.

**ЖИВОТНЕ НЕВОЉЕ ПЛАТА ЗА НАШЕ БЕЗОБРАЗЛУКЕ У ДЕТИЊСТВУ**

Један Хришћанин жалио се Старцу на тешкоће с којима се суочио у својој породици због гунђања родитеља, због особењаштва и безобразног понашања деце.

Старац је видео ствари унеколико другачије:

- Бог попушта тешкоће као плату за наше безобразлуке у детињству.

**МОРАМО ДА ТРПИМО ГУЊАЊА НАШИХ БАКА И ДЕКА**

Незадовољни су дека и бака (отац и мајка), али ми не треба да заборављамо да су и они били незадовољни нама, када смо ми били мали. Ми ни не памтимо, када због нас није остајало времена ни да одспавају, ни да предахну, то јест, они су живели у сталним бригама, старајући се о нама.

Сада смо ми дошли на ред, треба да трпимо старачко гунђање и да се старамо о родитељима с таквом љубављу каквом су они окруживали нас у нашем детињству. Бог нам коначно пружа могућност да "угасимо" наше детиње гунђање. И то је правично. Ако се не сагласимо с тим, наћи ћемо се као велики дужници. Узгред речено, и од жене, и од деце, страдамо, да би платили за сопствене безобразлуке.

**НЕ ЖАЛОСТИТЕ СЕ АКО ИМАТЕ НАСЛЕДНЕ НЕДОСТАТКЕ**

Не жалостите се, ако имате наследне недостатке, али се и не гордите наслеђеним добродетељима, зато што ће Бог проверити труд који је човек употребио на исправљање старог човека у себи.

## НАЈБОЉИ ОТАЦ ЈЕ ОНАЈ КОЈИ НАЈДУХОВНИЈЕ ЖИВИ

Када су вам деца још мала, дужни сте да им помогнете да појме шта је то добро. А то и јесте најдубљи смисао живота.

Највећи и најбољи отац са много деце је онај човек који се духовно обновио сам и који помаже духовном обновљењу својих чеда, да би обезбедио њиховим душама пут у рај.

## О РАЂАЊУ ДЕЦЕ

Старац је увек подвлачио да је неопходно имати апсолутно поверење у промисао Божији, и да кажемо, не планирати децу, јер децу даје Бог. И Он једини зна, колико деце ће дати, Он једини, нико други. Неки се, истина, будући да је живот постао тежак, решавају да имају само једно дете, и због тога се чувају од зачећа детета. Ипак је то велики грех, пошто ти Хришћани показују, да сами уређују своје послове, боље него Бог. Будући горди, они не цене промисао Божији. А Бог види и душевно стање, и економски положај таквих Хришћана види, и много што шта друго, што ми не видимо и не знамо. И ако је породица сиромашна и има једва довољно средстава за издржавање једног детета, Онај који све зна, може се побринути и за економско снажење породице.

## НЕКИМА БОГ ДАЈЕ ДЕЦУ НА СПАСЕЊЕ, А НЕКИМА НЕ, ИЗ ИСТОГ РАЗЛОГА

Онима који се труде да стекну децу вештачком оплодњом или усвајањем туђе деце, Старац је објашњавао да их је Бог лишио деце, за њихово добро. Они не треба да се боре за то што желе својим људским средствима, јер касније ће се уверити да им Бог није давао дете, бринући се за њихово добро. И треба добро памтити да је добро само оно дело које је сагласно с вољом Божијом, а не са нашом тврдоглавошћу и с нашим људским скривеним жељама.

Многим људима Бог није дао децу нарочито зато, да би услед тога заволели децу целог света као своју. Бог их је лишио мале породице, али им је даровао право које даје само малобројнима – да припадају великој породици Христовој.

Старац је, такође, подсећао и на праведне Јоакима и Ану, који су остали бездетни до дубоке старости, што се у то време сматрало за велико зло, и народ их је вређао. Бог је, ипак, знао да ће се од њих родити Богородица, која ће кад дође ред, родити Спаситеља свих људи, Господа нашег Исуса Христа!

## БОГ ЈЕ ТАЈ КОЈИ ОДРЕЂУЈЕ КОЛИКО ЋЕ БРАЧНИЦИ ИМАТИ ДЕЦЕ

Старац је не једном говорио да понеки родитељи себи поставе за циљ да имају пуно деце и Бог им наравно, попушта, зато што уважава самовласну вољу човека, а и због тога, што некад "не подноси" наше гунђање и оставља да нам буде по нашој вољи. Али, после се

родитељи с много деце суочавају са масом проблема: прецењујући своје снаге, родили су, на пример, осморо деце, а не могу изаћи на крај са мноштвом брига, везаних са подизањем толиког броја деце.

#### БРАЧНИЦИ ТРЕБА ЧИТАВ СВОЈ ЖИВОТ ДА ПРЕДАЈУ У РУКЕ БОЖИЈЕ

Старац је говорио да Бог сам одређује број деце у породици. Само ли Он увиди да родитељи не могу подићи још једно дете тада прекрати рођење деце. А онима који теже да усиљено добију децу Старац је саветовао да оставе ово Богу, јер Он сам зна потребно време. Неки, чак како су духовно неизграђени, "гњаве" Бога да им да дете тог момента када они то желе. Бог им по својој љубави даје дете, али они убрзо увиђају да дете, израстајући, постаје живчано, јер је наследило страсти својих родитеља, и они сами улазе у нови још већи немир, то јест, добили су дете, без његове кривице, наследника њихових страсти, не побринувши се да се од њих очисте пре него што би се с напором молили за дете од Бога.

Тако Старац је сматрао, да супружници треба у потпуности да се предају у руке Божије и да не сметају његовом извољењу.

Нека супружници оставе Богу да делује сагласно својој вољи, јер тако ће се уселити у њихове душе и покриваће им породицу благодат његова, благослов његов.

#### ДЕЦА СУ НАЈПРЕ ДЕЦА БОЖИЈА ПА ТЕК ОНДА ДЕЦА СВОЈИХ РОДИТЕЉА

Бог је дао велики благослов првоствореним људима да буду саствараоци. Нашим родитељима, дедовима, прадедовима – све до Адама и Еве Господ је дозволио да буду ствараоци: примају тело и дају нам тело. Од оног момента када се зачне дете родитељи му дају тело, Бог им даје душу. Чим се дете роди, чим прими крштење, Бог поставља Ангела чувара, и дете штите: Бог, Ангео чувар и родитељи. По мери узрастања деце родитељи се постепено ослобађају од (непосредне) одговорности за децу. И када родитеље узме Бог, Ангео чувар, природно, продужава да штити њихово дете, као што то чини и Бог.

Ипак, видимо да многи родитељи све то као да не знају (или због нечега заборављају да постоји Бог који штити, да је Ангео – чувар ту поред нас) и стално се обеспокојавају таквим узбуђењем ... с таквим немиром за децу, да се чак разбољевају! Али ми верујући, тиме што се јако узнемиравамо, испречујемо се Божијем деловању.

Зато нека родитељи чине за своју децу све што је могуће, али, када их предају у руке Божије, то јест смире се пред Богом, нека одложе своје људско оружје (бриге), јер тада је већ и Бог "обавезан" да помогне њиховој деци.

## ОГРАНИЧАВАЊЕ ДЕЦЕ ЈЕ БЛАГОСЛОВЕНО

Данашња деца не схватају једноставне ствари; добро, нису схватила док су била мала, док су их родитељи штитили, мале, штитили тим "затварањем" у колевку (креветац). Ипак сада када су одрасла, она свеједно не схватају да је и сада потребно својеврсно "затварање", то јест накакво ограничење њихове слободе. Деца морају да схвате да је овакво ограничавање неопходно да би она постала уредна, разумна и одрасла. Деци је потребно "везивање", али то "везивање" није спутавање: баштован везује садницу за притку на да би га савио, већ исправио; он покрива дрвце мрежом не да би га ограничио, него да дрвце не би појели јарићи.

А шта раде нека деца? Јуре као теле које се одвезало и мисли – сада је слободно. А последице? Или се удави покиданим ужетом својим, или упадне у провалију, или га прождере вук... Тако чине и нека тврдоглава деца: траже ту назови "слободу", али на крају крајева сама та "слобода" коју имају Европејци, одводи нашу децу – куда? Докле су стигли?

Колико пута су били у мојој келији младићи ... несрећни, разорени наркотицима и пићем. Сада моле за помоћ, јадни... Мени је пошло за руком да помогнем једном-двојци, али срце страда за свима... Ишту помоћ, али како свима њима помоћи?

Разарају сами себе, разарају родитеље! Зато морате схватити неопходност тог ограничавања деце... Такво ограничавање је по благослову Божијем... Благодарите својим родитељима који вас ограничавају. И ако вас, рецимо "притискају" мало више него што је потребно, и то чине из љубави. Из љубави према вама.

## РОДИТЕЉИ БУДИТЕ ПАЖЉИВИ ПРЕМА ДЕЦИ

Моли се само да дејствује благодат Христова. Ти сада, када ти је дете већ одрасло, можеш учинити само једно: показати љубав и молити се Богу да би Он дејствовао на корист твога детета, зато што ако си га ти, родитељ, хранио добротом и љубављу, оно куда год пође, с ким год се веже у једном часу увидеће да је ван (духовно здраве) породице клима углавном нездрава и да је свуда – претежно корист и лицемерје. Тако ће се твоје дете вратити кући на природан начин.

Али, ако је у дому заједљивост, псовка, свађа, тада срце његово и не помишља и не жели да се врати. О како нам је потребно да будемо пажљиви, јер тај узраст само љубав и молитву хоће.

## БУДИТЕ ПАЖЉИВИ КАДА ПОКАЗУЈЕТЕ ВЕЋУ ЉУБАВ ПРЕМА НЕКОМ ОД ДЕЦЕ

Буди обазрив када показујеш – чак и неприметно за самог себе – особиту љубав према једном од деце твоје и постојано се занимаш њиме због његове, на пример, немоћи. Таквим односом ти ћеш изазвати озбиљну трауму у души другог детета и оно ће бити

љубоморно. И ево имаш већ велике психолошке проблеме у односима с децом и ако не обратиш пажњу на то, нанећеш штету и деци и себи. Ти ћеш бити крив. Дакле, буди пажљив.

## САВЕТИ ОЦУ О ВАСПИТАЊУ ДЕТЕТА

Старац је писао једном брату у Христу:

"Што се тиче вашег детета о коме ми пишете, мишљења сам да ће га груб однос учинити још горим.

Говорите с њим о добру и затим га не притискајте, него му показујте како сте ви ожалостњени пошто он иде таквим путем. Нека се покажу дела и само дела, зато што ни радост не остаје непримећена, а ни туга. Ви испуњавајте своје обавезе, дајући савете, а затим поверите своје дете Богу.

Мислим да ће ваш труд дати веће резултате ако буде повезан са молитвом. Када страдате од дететових безобразлука и притискате га, резултата неће бити јер је дете узнемирено телом и нападима лукавога, коме плаћа данак. Можда ће све проћи. Не жалости се, средиће се све касиније. Не узимајте то толико к срцу, које због тога губи свој мир – и шта ће онда бити?

Многи људи нашег времена робови су тог типичног греха ... Бог да нас помилује!

Старајте се колико год можете да не одбацујете од себе дете, као што сам већ рекао, да не би раскинули везу и да не би побегло из породице, зато што после може испасти тако да оно неће штети да Вам се приближи због егоизма, и ви ћете га сасвим изгубити.

Што се тиче лекара о коме ви пишете, у том стању у коме се дете налази, какво ће добро то донети?

Ако дете одведете код лекара, то ће га само повредити, јер с једне стране - дејствоваће његов велики егоизам, с друге стране – схватање да се оно од нечега разболело, а то су баш телесне страсти које нису задовољене... дете ће се само преплашити и биће му још горе. У детета нема ничега осим детиње телесне успаљености, својствене његовом узрасту, која је достигла висок степен и постала распаљујући узрок његовог неуздржаног живота.

Ако мислите да оно има некакву болест и ваш лекар предлаже узимање лекова, ја вас не одвраћам. Али, притрпите се само мало времена и зажмурите на његове безобразлуке до оног часа кад вам се оно приближи и при првом згодном случају, када вам се повери (ако само осети потребу или пак, ви приметите да нешто није у реду) водите га код лекара.

Све скупа, не жалостите се: Бог неће оставити ваше дете. И грехе данашње деце Бог неће судити исто као грехе деце нашег времена".

## ДЕЦУ ГРДИТЕ СА РАСУЂИВАЊЕМ И ОПРЕЗНОШЋУ

Када се деца ружно понашају, најпогодније је грдити их у јутро, јер је пред њима цео дан и они ће бити под утиском грдње. Ако их грдите увече (када су уморна), њима се тада само још више замрачује ум, што може довести до још ружнијих поступака.

Децу треба дочекивати с добром, зато што је код данашње деце много егоизма и она уопште не реагују на грдњу. Ако почнемо да их грдимо, душа њихова се сместа испуњава ружним мислима. Она не могу да схвате да их ми грдимо за њихово добро, зато што их волимо.

Потребно је "привезати" децу за Бога и у њима развијати схватање да је неопходно чинити добро.

## УПОКОЈЕНА ДЕЧИЦА ЗАСТУПНИЦИ СУ ПРЕД ХРИСТОМ ЗА СВОЈЕ РОДИТЕЉЕ

Ако "усну" (у Господу) мала деца одлазе право у рај, као ангелоподобна. И када, дошавши на ред, умру њихови родитељи, та дечица, ти анђелчићи, дочекују родитеље своје са упаљеним кандилима. Отац и мајка имају духовну награду за ове анђелчиће.

Насупрот, дешава се да дете, чим донекле поодрасте, одабере неправилан пут, и тада и родитељима бива (духовна) штета.

## РОДИТЕЉИ, ДЕЦУ ШТО ЧЕШЋЕ ПРИЧЕШЋУЈТЕ

Малу децу родитељи треба што чешће да причешћују, да би се она освећивала, нарочито уколико, несрећом, расту у лошој, духовно нездравој средини.

## РЕТАРДИРАНА ДЕЧИЦА БЕЗ НАРОЧИТОГ ТРУДА ИДУ У РАЈ

Родитељи који имају заосталу децу, не трба да се онерасположују зато што су она већ спасена. Треба се, чак, радовати, јер без нарочитог труда она иду у рај. Па шта друго родитељи желе детету, када им је обезбеђен Рај? Ако овако, духовно, они размотре ову ствар, и сами ће извући корист и имаће духовну награду.

## АКО СУ РОДИТЕЉИ ЗЛИ, И ЊИХОВА ДЕЦА ЧЕСТО ПОСТАЈУ ТАКВА

Велики утицај у духовном животу имају породичне склоности. Ако су дететови родитељи зли и дете ће бити агресивно и зло.

Једном приликом сам срео једног таквог дечака, у чијем су новчанику биле рђаве фотографије. Предложио сам му да ми их да, а у замену сам му обећао по чоколадицу. Дечак је одлучно одбио да ми да фотографије, што је неприродно за његов узраст. Видите,

он је претпоставио уживање од греховног разгледања (рђавих фотографија) уживању у сласти чоколаде.

#### О ДЕЦИ БРИНУ РОДИТЕЉИ А ПРЕ СВЕГА БОГ И АНГЕО-ЧУВАР

Родитељи дају тело свом детету. Бог даје детету душу. Када дете одрасте, тада родитељи више немају непосредну одговорност за дете. Бог даје свакоме човеку Ангела-Чувара. Он човеку помаже целог живота. Зашто се, онда, плашимо да поверимо себе Богу? Дужни смо, дакле, да помажемо нашој деци до одређеног тренутка. А од тада на даље поверавамо их Богу и њиховим Ангелима-Чуварима.

#### КРШТЕНА ДЕЦА ВИДЕ НЕБЕСКЕ ТАЈНЕ

Крштена деца виде небеске тајне: пошто су чиста, воде их к Причешћу Свети Ангели, који свагда гледају лице Божије.

И мало дете, које још није у стању да се креће, способно је да скрши ђавола смирењем. Наравно, ђаво је веома снажан, али и веома слаб. Он обара најјаче, али може бити побеђен од малог детета.

#### РОДИТЕЉИ НАЈБОЉЕ ВАСПИТАВАЈУ ДЕЦУ ЛИЧНИМ ПРИМЕРОМ

Отац и мајка одговараће пред Богом ако се не буду старали о својој деци и о њиховој будућности. Када отац и мајка усрдно раде и скупљају новац "за црне дане", да би помогли деци у најважнијим стварима, то – не само да није грех, него су они и позвани да тако поступају, зато што они родитељи који се не брину о деци – нису добри родитељи и одговараће за то. Али, грех је када се сабира новац из страсти, из среброљубља, због отсуства вере у Божански промисао или због лакомислених циљева. Неопходно је да родитељи обезбеде децу. Ако су деца занемарена од родитеља, децу, разуме се, чека Божанска помоћ.

Али, родитељи ће бити осуђени зато што су оставили децу небринуту.

#### ДЕЦА СЕ УГЛЕДАЈУ НА РОДИТЕЉЕ И У ДОБРУ И У ЗЛУ

Родитељи су дужни да живе хришћански и да пазе на своје понашање, зато што деца од малих ногу, пре него што проговоре, започињу као компјутер, све да "бележе" што виде и чују у кући. И ако деца виде оца и мајку како вичу, свађају се, вређају једно друго, како воде рђаве разговоре, она као касете "бележе" све то у себи и када порасту, не желећи то сами – наследивши од родитеља сва страсна стања – почињу да се свађају и да вређају ближње своје оним речима које су чули од родитеља.

Најбоља помоћ и најбоље наслеђе које уопште могу родитељи оставити својој деци – учинити их пријемницима своје доброте, и за то није потребна посебна брига, јер ако

малишан види да су родитељи у љубави, да благородно разговарају, смирено се моле и томе слично, онда као "копир" – апарат, он утискује то у својој души. Многи родитељи који јако воле своју децу, на неки начин их кваре, не схватајући на жалост, какву штету им наносе на пример онда када мајка, из неизмерне љубави по телу, грлећи га и целивајући, детету говори: "Како је добро моје дете, најбоље на свету", и т.д.

## РОДИТЕЉИ СНОСЕ ОДГОВОРНОСТ ЗА СВОЈУ ДЕЦУ, АЛИ И ДЕЦА СНОСЕ ОДГОВОРНОСТ ЗА СВОЈУ ДЕЦУ

Малишан, веома рано (у узрасту када још није тога свестан) стиче, чак и против своје жеље, високо мишљење о себи и природно престаје да искушава потребу за добром силом Божијом и не уме да моли за њу. Тако се у души детета изграђује охолост и многи је понесу са собом у гроб зато што се не могу од ње одвојити. Зло је и у томе, да први примају удар ове охолости сами родитељи, зато су они дужни да буду веома пажљиви у духовном животу, јер носе одговорност не само за себе, него и за своју децу.

Истина и код родитеља постоји "олакшавајућа" околност, уколико су и они "наследили" (рђаво духовно наслеђе) од својих родитеља. Ипак, они се не могу тиме оправдати зато што се у свесном периоду нису постарали да то рђаво "наслеђе" одбаце. Да, деца "наслеђују доста од својих родитеља", али она не треба да криве родитеље за то, јер она, као самовласна, могу да не заволе то "наслеђе" и да га одбаце.

По моме мишљењу, достојнији је похвале онај који се нашао "наследником" рђавог наслеђа против своје воље и који се с напором подвизавао да одбаци зло, него онај који је од малих ногу природно наследио од родитеља добро и није принуђивао себе да то сачува, зато што је један нашао све припремљено и "опремљено", док се други подвизавао сам да припреми добро.

Суд Божији имаће у виду ово, ако је на пример отац детета лопов и ако научи дете да краде, и ако оно на крају постане лопов, уколико оно само није добровољно то хтело и уколико је, против своје воље, примило на себе такво очево "наслеђе". Таквом детету Бог ће судити са снисхођењем, видећи да га је таква судбина снашла као "наслеђе" од родитеља, када је још био мали и када још није разликовао добро од зла.

## КАДА ДЕЦА ОДРАСТУ ПРЕМА ЊИМА СЕ ТРЕБА ОПХОДИТИ СА РАСУЂИВАЊЕМ

Тако, неопходно је да деци пружамо благочешће, тако да кажемо, с мајчиним млеком, а не тврдом храном, зато што када су деца још мала она подражавају родитеље, они "бележе" од родитеља све, као касета. Управо тада је нужно постарати се, да деца испуне касету добром и љубављу. А кад деца одрасту, треба бити пажљив и дејствовати са расуђивањем и обазривошћу, као када, на пример, навијамо часовник. Ако ослаби опруга навијамо часовник постепено, то јест, постоји опасност да се сломи и часовник постаје бескористан. Ми смо обавезни да опрезно и пажљиво објаснимо детету из ког разлога нешто не треба



да ради тако и због чега то треба радити овако. Не треба стално понављати детету: "Не ово", "Не то", "Не тако", "Не другачије"...

#### РОДИТЕЉИ ТРЕБА ДА СЕ СМИРАВАЈУ РАДИ СПАСЕЊА ДЕЦЕ

Кад ми учинимо оно основно, после тога треба предати "кључ за одвртање" Христу за "регулисање", да би он већ сам "доврнуо" некакав тамо "завртањ". Не треба се одвише уздати у себе и покушавати чинити све сам. Васпитању деце јако помаже, када се родитељи сматрају одговорним за све дечије грешнице, схватајући да њихов сопствени живот није онакав какав би требало да буде пред Христом и да се управо због тога њихова деца владају како не треба. Када се родитељи тако смиравају и тако искрено се кају, тада свемогући Христос баца скрушеним родитељима "појас за спасавање" који уједно спасава и њих и њихову неразумну децу.

#### ДОМАЋИН ПОРОДИЦЕ ПРЕ СВЕГА ТРЕБА ДА СЕ СТАРА О СПАСЕЊУ СВОЈЕ ПОРОДИЦЕ

Монах је дужан да занемари себе – и уопште свој живот – и целог себе да даје другима. Али, домаћин породице не може поступити тако, зато што има супругу и децу и пре свега је обавезан, по закону Божијем, старати се о њима, и само преостатак може чувати за друге.

#### АБОРТУС ЈЕ УБИСТВО !

Страшан грех – абортус ! ...

Абортус је убиство.

Нека најауторитативнији хришћански лекари не посустају да обавештавају жене, да око 95 % несрећница које су вршиле абортусе, касније пате од тешких облика рака. Организам пак, када се у жени зачне малишан, прилагођава се за развитак младенца – н.пр. груди се прилагођавају да производе млеко, и т.д. Али када жена врши побачај, сви ти процеси нагло се прекидају и појављују се одређене физиолошке последице, н.пр. такве као рак. Тако, нека лекари неуморно говоре о штетности побачаја, нека говоре какве су његове последице.

#### УТЕХА БЕЗДЕТНИМ РОДИТЕЉИМА

Неки супружници су живели у великом јаду, прошло је много година од дана свадбе, али они нису имали деце. Лекари су признали да им не могу помоћи. Тада су супружници решили да се обрате старцу.

Старац их је утешио:

- Немојте туговати! Дођите на исповест (а они се нису исповедали годинама), причестите се, када вам духовник каже и Бог ће вам дати децу. Молите се, а и ја ћу се помолити.

Добри супружници су учинили то што им је Старац саветовао, и Бог им је тад даровао децу, сагласно обећању Старца.

Данас је то веома добра породица, радосна и срећна, и супружници благодаре Старцу двојачко: најпре, за то што им је помогао да кроз црквене Свете Тајне приступе Христу, и потом, за то што им је омогућио да окусе обилне дарове Христове.

Старац је на тај начин, помогао људима да схвате да је најважније да човек - кроз Цркву и Свете Тајне Исповести и Божанског причешћа - приступа благом Оцу нашем. И тада нам Он, чак и без икаквог нашег мољења, даје управо оно што нам је потребно.

Одсуство дарова Божијих, наглашавао је Старац, бива не због тога што тако хоће Бог, него зато што се човек удаљује од Источника свих дарова, Бога, и природно, својом кривицом лишава се дејства благодати Божије.

#### БОГ СЕ СТАРА О СВИМ ЉУДИМА

Бог се стара о свим људима и заступа све.

Сећам се једнога Хришћанина, који је имао много деце.

Једанпут пошао он на свеноћну службу са женом и двоје-троје деце. У храму су их запитали: "А где су вам мања деца?" И отац је одговорио: "Оставили смо их код куће, а Бог је послао ангела чувара нашој деци, будући да смо ми пошли на свеноћну службу, а не да се забављамо."

Видите, како су они расуђивали? Тако, ми људи треба да радимо оно што можемо, а затим Бог све уређује.

#### ТРЕБА КРШТАВАТИ ДЕЦУ НЕВЕНЧАНИХ РОДИТЕЉА

На питање треба ли крштавати децу људи невенчаних у цркви, Старац је одговорио:

"Шта су крива несрећна деца? Погледајмо у родитеље и разјаснимо из ког разлога нису склопили брак, и опет, зашто хоће да крсте децу. Од тога ћемо и поћи. Имају и они некакве своје мотиве. Треба да видимо чиме родитељи мотивишу своје стање.

Могуће је да су они преживели неко рђаво искуство, па сада траже помоћ. То је као завртањ: Док се не притисне, неће се добро заврнути".

## РОДИТЕЉИ СУ ДУЖНИ ДА ПОСВЕЋУЈУ СВОЈОЈ ДЕЦИ ШТО ВИШЕ ВРЕМЕНА

Родитељи су дужни да пружају што више времена својој деци, чак и на уштруб својих послова и свог рада. А жене треба да воде једноставан живот да би могле више да се баве својом децом, када је деци то потребно.

## БОЛ ЈАКО ПОМАЖЕ ДУШИ И СМИРАВА ЈЕ

Ја сам искусио да бол јако помаже души и смирава је, и што јаче боли душа, то је више користи за њу. Претпоставимо, да два млада човека одлазе од куће да би постали монаси.

Претпоставимо, да је мати једнога од њих у Цркви. Она ће туговати због тога што њен син одлази у монахе, али ће она изаћи на крај са својим болом доста лако, зато што верује Христу и схвата да је њен син на сигурном, уз Христа.

Претпоставимо, да мајка другог младог човека није у Цркви, и она то доживљава страшно, неутешно плаче, као да јој је син умро, и сматра га живим мртвацем. Она не може без свога сина и јако пати, јер не види смисла у његовом одласку и не осећа благодат Божију.

Али, како боли Бога када види бол обе мајке! Верујем, ипак, да бол мајке, која није у Цркви, Бог рачуна као мучеништво и касније ће је богато наградити, јер је јако страдала због незнања о благодати Божијој.

## РОДИТЕЉИ НЕ БРАНИТЕ ДЕЦИ ДА ИДУ У МОНАШТВО

Један отац имао је сина који је маштао да буде монах. Отац, пак, занемаривао је склоности синовљевог срца и приморавао је сина да се ожени и оснује породицу. Син се покорио очевој вољи и против своје жеље, оженио се и имао дете. Ипак, њега је разједао такав јад да је он свакодневно копнио. Јадни младић разболео се од рака и ускоро је умро, оставивши жену и децу. И у томе се нашао крив отац, који није уважавао слободу Богом даровану човеку, слободу какву Он сам уважава; Отац је по својој тврдоглавости и користољубљу натерао сина и да се одрекне Божанске слободе, што је и довело до таквог жалосног краја.

## ТРЕБА БИТИ ЗАДОВОЉАН МАЛИМ

Треба се задовољавати малим и само неопходним и не тражити много, јер тада ће човек имати више времена зато, да једноставно поседи код куће заједно са женом и дечицом, да би се бавио добрим делима, да би се молио и уопште да пребива у породичној топлини и удобности, а не да буде у сталном напрезању у покушајима да заради и да се брине "о многим, а само је једно потребно" (Лк.10,41-42).

## ХРИШЋАНИ НИКАДА НЕ ТРЕБА ДА ПРОКЛИЊУ ДРУГЕ

Хришћани не треба да проклињу, јер треба имати у виду да проклетство, по допуштењу Божијем, каткад као да делује, само онда када је упућено неком ко чини неправду. Ако неправде нема, тада се проклетство враћа назад ономе који га је изрекао и тај се подвргава свим последицама.

Када проклетство излази из срца коме је, заиста, нанета неправда, тада делује са тешким последицама!

Још као млад, видео сам жену која је умирала на моје очи, јер ју је неко правично проклео рекавши: умри! Она се надула за неколико часова, буквално се распрсла и умрла.

## ТЕЛЕВИЗИЈА НОСИ ВЕЛИКО ЗЛО

Телевизија носи велико зло, води у велику (духовну) катастрофу. Сам ТВ-апарат зрачи за човеков организам штетно зрачење и деца у мајчиној утроби муче се од тог зрачења, због тога што њихове мајке у време трудноћегледају телевизију.

Даље, без икаквог стида на телевизији показују грешна дела и саблажњавајуће сцене. Телевизија – то је демон. ...

## НЕКА СЕ ЗБОГ НАС ХРИШЋАНА НЕ ХУЛИ НА ИМЕ БОЖИЈЕ

Када имамо некога у гостима, а дан је посан, бићемо пажљиви у погледу хране (коју ћемо им понудити). Ако гост жели да једе нешто мрсно, казаћемо му да смо ми његови дужници и замолићемо га да дође други дан. Ми Хришћани морамо бити пажљиви да се име Божије због нас не би хулило међу другим људима.

## БРАЧНИЦИ ОСВЕЋУЈТЕ ЧИТАВ ВАШ ПОРОДИЧНИ ЖИВОТ

Брачници, освећујте ваш живот.

Када се домаћица, бавећи се домаћим радом, моли – све се освећује: освећује се не само храна коју припрема, него се освећују, такође, и они који је једу.

## ПОРЕД ОСЕЋАЈНОСТИ ПОТРЕБНА ЈЕ И РАЗБОРИТОСТ

Бог је жене обдарио великим срцем, док је мушкарцима дао велику разборитост. Жене са својом великом осећајношћу, имају велику ревност за духовно, али притом не размишљају много, верују и иду даље.

Шта ради ђаво? Иако би жене, имајући такво срце, могле много духовно да напредују, ђаво, на крају крајева, ипак успе да их покраде. Како? Жена, на пример, иде у продавницу

да купи за кућу саксију за цвеће. Када пронађе лепу саксију, тако се обрадује, да заборави и на само цвеће. На тај начин, срце жена је (управо због своје осећајности) окренуто час саксији, час цветовима, час некаквом ручном раду т.ј. према стварима сасвим неважним за породични живот, и сваки пут је ђаво на добитку.

#### МЛАДИ ТРЕБА ДА УЧЕ

Млади треба да уче и уче. Данас је, да би успео у животу, често потребно имати по две факултетске дипломе и знати бар два страна језика. Али, после окончања школовања млади треба да се постарају за дело своје духовне обнове.

#### О ХРИШЋАНСКОЈ ОДГОВОРНОСТИ ЗА СПАСЕЊЕ ДРУГИХ

(Као Хришћани) ми смо ти који смо одговорни за духовни мир других.

#### СВАКОГА ТРЕБА ВОЛЕТИ НА ОДГОВАРАЈУЋИ НАЧИН

Питали су Старца:

- Оче, да ли радости овог живота и привезаност наше душе за њих, сметају да би се напредовало у хришћанском животу?
- Не, ако узмогнеш јерархијски правилно да се односиш према стварима. То значи: децу своју треба да волиш као децу, жену своју као жену, родитеље своје као родитеље, другове своје као другове, Свете – као Свете, Ангеле – као Ангеле, Бога – као Бога. Треба свакоме давати части и уважавања, који му припадају – одговорио је Старац.

#### О БОЛЕСТИМА И ЖАЛОСТИМА

Ако се не молимо за болесника, болест се развија.

Често су ми доводили малу децу и говорили да су она поседнута. Да бих се уверио да ли је то стварно тако, ја увек носим малу честицу моштију Светог Арсенија и стискам је на длану једне руке. У исто време стежем и други длан. Тада видим да ли је у детету зли дух или не, јер ђавоимана деца са страхом и трепетом управо мотре на ту шаку у којој се налазе свете мошти, а не на ону другу која је празна. Каткад погружавам свете мошти у воду и затим нудим поседнутим малишанима да пију, а оним који се не приближавају води, дајем прво слатко: ратлук, мед и т.д. да би деца ожеднела и тада помало пију. Затим код њих бива наступ и нека деца се излече. Ако, пак дете није поседнуто, него просто има психичку болест, тада се ништа од горе описаног не дешава.

## КО НЕ ВИДИ ОВДЕ ВИДЕЋЕ У ЦАРСТВУ БОЖИЈЕМ

Један учитељ је имао осморо деце. Једном детету се нешто десило с оком. Прегледали су га, нашли су оток и око су морали да уклоне. Јадничку су се због тога смејала ова деца у школи. Како утешити овога несретника?

Помислио сам да би могао помоћи. Детету је било дванаест година и он је већ штошта схватао. Страдалника нико није могао да утешу.

Рекао сам том учитељу да ће душе које се боре с несрећом тако што непрестано славослове Бога, бити у будућем веку заједно са Светим Пафнутијем Исповедником, коме су ископали очи ради његове вере у Христа.

Јани учитељ је схватио и ... поскочио од радости. Била је то истинска утеха за њега. Он је увидео да никакве неправде није било, јер Бог никада не чини неправду. Верујем да ће на дан суда Бог наградити ово дете.

## БОГ СЕ УМОЉАВА ЖРТВЕНОМ ЉУБАВЉУ

Отац девојчице, тешко болесне од рака, дошао је на Свету Гору код старца и замолио га да се моли за његову ћерку. Отац је донео са собом и неке дечије ствари, да их отац закрсти. Старац је рекао несрећном:

- Ја ћу се молити, али и ти, као отац, дужан си да принесеш некакву жртву, Бог се јако "покреће" жртвеном љубављу.

Отац девојчице је упитао:

- Шта да жртвујем оче?

Старац рече:

- Жртвуј неку од својих страсти.

Овај, имајући слабу представу о духовном животу,

одговори: - Немам ја никакву страст.

Тада је старац упитао:

- Цигарете, пушиш ли?

- Да – одговорио је отац девојчице.

- Дакле, престани да пушиш, из љубави према ћерци, и Бог ће је оздравити – затражио је старац.

Овај је сместа престао да пуши. Девојчица је почела постепено да се поправља и потпуно је оздравила, што су потврдили и лекари. Отац ипак, заборавивши се, нарушио је своје обећање Богу и опет пропушио. Истовремено се код његове ћерке опет појавио рак, и девојчица је поново доспела у предходно тешко стање. И тада је њен отац опет дошао код старца. Али, старац му је тада строго одговорио:

- Ако ти, као отац немаш довољно љубави и не жртвујеш страст која разара твоје тело, ради живота детета, тада ни ја не могу помоћи ни у чему.

#### БОЛЕСНИ НЕКА ИДУ КОД ВЕРУЈУЋИХ ЛЕКАРА

Увек сам говорио болеснима да пре иду к верујућим, уцрквењеним лекарима зато што су они, чак и ако имају нешто мање научног знања, од Бога просвећени јер се у свему Њему предају.

Наравно, то не значи да није боље (за болесника) ако неки лекар зна више (у струци).

#### О МОНАХОВОЈ ПОРОДИЦИ

Тешко је монаху стицати Божанску љубав ако пре тога не отргне своју љубав од своје родбине – мале породице, да би ушао у велику породицу Адамову и Божију.

Пре него што се удаљиш од света, о будући монаше, помоли се срдачном молитвом Христу и повери Богу своје родитеље, своју браћу и сестре, и касније не брини за њих, јер ће им Христос помагати.

Када монах не мисли о својим сродницима, тада на њих мисли Господ.

Ми, монаси имамо посебан дар од Бога – да не припадамо малој, него великој породици Божијој, у којој сви људи света јесу наши рођаци. Ко се (од монаха) везује за родитеље и рођаке, не може духовно да напредује.

#### О ДУХОВНОМ УМЕЋУ ВАСПИТАЊА ДЕЦЕ

За децу која су од најранијега детињства напојена вером православном, не бојте се. Ако се она, одрастајући или због неких искушења, мало и удаље од цркве, опет ће јој се вратити.

Треба, колико је то могуће, избегавати телесно кажњавање деце. Ако се то, ипак, деси, то не треба да пређе у праксу. Телесно кажњавање треба увек да буде тако да дете буде свесно за шта је кажњено и тек тада телесна казна може детету донети корист.

Када се деца противе благочестивим обичајима за то мора да постоји узрок. Можда им родитељи дају рђав пример? Може бити да су за то узрок неки недостојни призори, рђави поступци, ружне речи које деца чују у дому? У сваком случају, деца треба предавати веру у виду млечне хране, а не сухе и тврде хране. Никада на децу не треба вршити притисак нити им треба наређивати, већ, пре свега, родитељи треба да им сведоче личним примером.

#### НАЈВЕЋА БОЛЕСТ НАШЕГ ВРЕМЕНА ЈЕСУ СУЈЕТНЕ ПОМИСЛИ

Старац Пајсије је говори:

"Највећа болест нашег времена јесу сујетне помисли, што људима који живе у свету доносе немир. Ту болест може излечити једино Христос, дајући нам унутарњи мир, али је нужно да се човек покаје и обрати Христу".

#### ДУХ СВЕТОВНОСТИ – НАЈВЕЋА ОПАСНОСТ ПО ПРАВОСЛАВНЕ

Старац Пајсије је указивао на духовну опасност што прети од световног духа, који господари Хришћанима нашег времена. По старчевим речима, људи су данас духовно све ослабљенији и прети опасност да угасне православни подвижнички дух наше Цркве...

Световни дух – то је највећа опасност за православне. Он данас угрожава и само монаштво. Супротстављање световном духу је тежак подвиг и сваки човек је дужан да се световном духу супротстави на делу.

Једном приликом, Старац је написао следеће:

"Моћни световни дух, који господари савременим човеком, и који усмерава сву његову бригу искључиво на то како да живи боље, са што већим комфором и са што мање труда, нажалост, има утицаја и на већину духовних људи који се труде да живе хришћански, али, по могућству, уз што мање напора. Али, тако никада раније није било, јер су Свети проливали крв да би примили Духа Светога" ...

#### БОГ СЕ ОТКРИВА ИСКЉУЧИВО СМирЕНИМА СРЦЕМ

"Образовани" Хришћани не бивају удостојени чудесних јављања светих, јер одбацују све што се противи њиховом гвозденом разуму. Древни Хришћани су бивали удостојени чудеса зато што су били смирени.

Старац Пајсије је о овоме говорио:

"У наше време умножавања знања, разум је, нажалост, поткопао саме основе вере људи и испунио њихове душе питањима и сумњама. Они су због тога остали без чудеса, зато што се чудо доживљава личним опитом, а не може се објаснити разумом"

#### О ПОРОБЉЕНОСТИ САВРЕМЕНОГ ЧОВЕКА МАШИНАМА

Једном приликом је старац Пајсије о пробљености човека машинама написао следеће:

"Људске удобности су превазишле сваку меру и зато су људима постале извор тешкоћа. Умножиле су се машине, умножили су се и проблеми; човек је створио машину, а сада машине и механичке справе командују самим човеком, и људска срца су због тога отвордла попут гвожђа."



## ОГРЕХОВЉЕНИ ЧОВЕК УНАКАЗИО ЈЕ И ПРИРОДУ ОКО СЕБЕ

Старац Пајсије је говорио:

"У наше време човек је унаказио природу. Погледај овде, на Светој Гори, како је прекрасно дрвеће. Једно је мање, друго је веће. Али, ако кренеш Халкидиком, тамо где дрвеће саде људи, видећеш да то дрвеће личи на италијанске војнике из 1940. године. Све дрвеће је једнообразно, и у томе нема красоте."

## О УЗДРЖАЊУ УДОВАЦА

Старац Пајсије је испричао:

"Један старац од 78 година ме је, а да од смрти његове супруге није прошло ни четрдесет дана, замолио да се помолим за њега да би му Бог помогао да нађе младу и побожну женицу, и да се поново ожени.

О чему ти размишљаш, рекао сам му, зар не видиш овде монахе који су од детињства посветили сав свој живот девствености, а ти хоћеш поново да се жениш? А када ћеш ти почети да бринеш о својој души?

Шта казати на ово? Види смо о чему је тај старчић размишљао!"

## ТРЕБА ЖИВЕТИ ШТО ЈЕДНОСТАВНИЈЕ

Старац Пајсије је учио овако:

"Колико се више људи удаљују од једноставног, природног живота и предају се раскоши, толико они умножавају своје страховање за сутрашњи дан. И колико се више развија у њима световна углађеност, толико они више губе једноставност, радост, и природни људски осмех".

## ОПОМЕНА ХРИШЋАНИМА У СВЕТУ ДА СЕ МОЛЕ

Старац Пајсије је, једном, обраћајући се Хришћанима из света, рекао:

"Када бисте ви, људи из света, знали какве вам (духовне) опасности прете тамо где живите, ви бисте се молили десет пута више од нас монаха".

## ТРЕБА ИМАТИ И ВЕРУ У БОГА И ПОВЕРЕЊЕ У БОГА

Посетиоцу кога је често болела глава, старац Пајсије је рекао:

"Трпи и пази да не оболиш од теже болести ... Знај, уз то, да је само вера недовољна. Неопходно је и поверење у Бога".

#### О ЗНАЦИМА ВРЕМЕНА

Сећајући се, са жалашћу, ранијих времена на Светог Гори и уопште читавог света, старац Пајсије је писао следеће:

"Још пре двадесетак година било је могуће наћи једноставност, која се често среће у градини мајке Божије, и то миомирисање једноставности Отаца сабирало је побожне људе и хранило их, и они су, попут пчела, преносили другима тај духовни благослов на њихову духовну корист.

И где год да си ишао, свугде је било могуће чути казивања о чудесима и небеским јављењима, која су била казивана са највећом једноставношћу, зато што су их оци сматрали потпуно природним. Ономе ко је живео у тој духовној атмосфери благодати, никада нису долазиле помисли сумње у погледу онога што је чуо, зато што је и он сам могао да доживи понешто од тога. Али, њему није падало на памет да би требало то да запише или запамти ради потомака те божанствене догађаје, зато што је он сматрао да ће таква благодатна атмосфера потрајати заувек. Ко је могао да зна да ће после не тако много година већина људи бити обезбожена великом ученошћу и безверјем и да ће доћи до тога да се чуда почну сматрати митовима древних времена".

#### ЈЕДИНО ИЗМИРЕЊЕ СА БОГОМ ДОНОСИ ЉУДИМА МИР

Старац Пајсије је говорио:

"Једино измирење са Богом може људима донети мир"

#### БОГ НЕ ДОПУШТА ИСКУШЕЊА ПРЕКО МЕРЕ

Старац је једном приликом рекао:

"У свету дејствује велико зло које ми нисмо у стању ни да препознамо. Али, Бог не допушта искушења из којих за нас не би произашло нешто добро. Ако богаљ са радошћу прихвата послато му искушење, Бог ће га прибројати својим исповедницима"

#### ПРИХВАТАЈМО ИСКУШЕЊА СА СМИРЕЊЕМ И ТРПЉЕЊЕМ

Старац је говорио:

"Бог нам даје мноштво прилика да стекнемо рај, али ми те прилике не прихватамо и не користимо. Прихватајмо сва искушења са трпљењем и смирењем, благодарећи Богу и

славословећи га. Старајмо се да свагда будемо са Богом и да се не удаљавамо од њега, јер нема спасења ономе ко се удаљи од Бога"

#### ОНИ КОЈИ НАМ ЧИНЕ НЕПРАВДУ ДОБРОЧИНТЕЉИ СУ НАШЕГ СПАСЕЊА

Овако је Старац говорио:

"Бог допушта човеку да потрпи различита искушења, болести, увреде и много шта друго, клевету од стране оних који су око нас, жалости и неправде. Дужни смо да то све прихватимо са дуготрпљењем, без растројавања, благослов Божији.

Када ко са нама поступа неправедно, дужни смо да се радујемо и да сматрамо онога ко је неправедан у одношењу према нама својим великим добротинитељем, зато што он за нас постаје узрок умножења наше награде у вечном животу. Бог нас искушењима, која допушта да нам се догоде, припрема за своје Небеско Царство, да би смо имали у рукама пасош проверености".

#### НЕОПХОДНО ЈЕ ТРПЉЕЊЕ АЛИ БЕЗ ЗЛОБЕ

Старац Пајсије је говорио:

"Неопходно је трпљење али без злобе у срцу. Један човек у Тракији постао је Хришћанин. Међутим, његова супруга није кренула његовим стопама, већ му се веома супротстављаљала и жестоко са њим свађала. Но, он је све трпео и на све јој одговарао са љубављу. Временом су његово дуготрпљење и љубав победили, и његова супруга је рекла: Мора да је велики и истинити Бог у кога он верује!" И постала је Хришћанка!

#### ПОСЛУШНОСТ ЈЕ КЉУЧ ЗА ДВЕРИ РАЈА

Старац је говорио:

"Послушност је кључ за двери раја. Али искључиво послушност, но не и војничка покорност, то јест потчињеност изнуђена шибом. Нико се не може исцелити сам и нико се не може спасти без послушности. Послушност и природна једноставност воде пречицом ка светости"

#### СЛАДАК ЈЕ ХЛЕБ ПОСЛЕ ПОСТА

Старац је говорио:

"Сладак је хлеб после поста. Сладак је сан после бдења"

## ИЗБЕГАВАЈТЕ ПОВОД ЗА ГРЕХ

Старац је говорио:

"Избегавајте повод за грех. Навешћу вам један пример. Ако неко болује од шећерне болести и не сме да једе шећер, може ли он то да избегне ако се шета по радњама које продају слаткише? Будите опрезни у искушењима. Све почиње од помисли са којом смо ступили у разговор"

## НАЈВЕЋА РАДОСТ ЈЕ СЛУЖЕЊЕ ДРУГИМА И ПРАШТАЊЕ ДРУГИМА

Старац је говорио:

"Што је човек духовнији тим он мање има права у животу ...

Највећа радост јесте – служење другима и праштање другима њихових грехова. Онај коме се чини добро дело осећа људску радост, а онај који другима чини добро дело, радост Божанску".

## ХРИШЋАНИ ПОДВИЗАВАЈТЕ СЕ ЈОШ ДОК СТЕ МЛАДИ

Старац Пајсије, обраћајући се младим људима, једном приликом рече: "Човек треба да се труди духовним трудом од најранијега узраста, зато што, када је човек млад он може да ради и има за то снаге. Када остари биће му тешко да ради. Сада се и ја храним оним што сам сабрао у младости. И ви се подвизавајте сада, док сте још млади".

## НАШ ЖИВОТ ТРЕБА ДА БУДЕ ЈЕДНОСТАВАН

Старац рече: "Наш живот треба да буде једноставан. Немојте имати великих прохтева, не иштите удобности. Једном ми је један Немац доне апарат за резање хлеба. Он ми је тај апарат подарио ради моје угодности. А шта је то? Питао сам га ја. То ми није потребно. Уосталом ја и немам хлеба баш увек".

## МОЛИТВА ТРЕБА ДА ПОСТАНЕ ЗА НАС НЕОПХОДНОСТ

Старац Пајсије је говорио:

"Када човек верује да је заиста гори од свих, тада је једно: Господе помилуј!, које изговори за свет, равно по својој сили хиљадама: Господе помилуј!, које изговара неко други.

Молитва треба за нас да постане неопходност. Молимо се за оне који су у невољи и за читав свет. Поделимо своју молитву на три дела: једна нека буде за нас саме, друга за живе, трећа за упокојене. Дајмо редовно имена да се читају на проскомидији, да би свештеници помињали пред Светим Жртвеником."

## НЕМОЈ ИМАТИ ПОВЕРЕЊА У СЕБЕ

Старац Пајсије нас је овако саветовао: "Немојмо имати поверења у себе. Самоувереност је највећа препрека за Божију благодат. Када сву наду положимо на Бога, Он је тада напросто 'обавезан' да нам помогне"

## СМИРЕЊЕ СЕ ЗАДОБИЈА ПОСЛЕ МНОГЕ ДУХОВНЕ БОРБЕ

Смирење се задобија после многе борбе. Када човек позна себе, он стиче смирење, које временом постаје његово (непрестано) стање. Без многе борбе можеш постати привремено смирен, али тада ће ти помисао рећи да си нешто, иако, си заправо ништа и бићеш у прелести до смрти. А ако те смрт затекне у мисли да си ништа, Бог ће ти се обратити. Али, ако чак и у самом часу смртном примиш помисао да си нешто ... пропашће сав твој (дотадашњи) труд.

## САВЕТИ О СЛОБОДИ И ОГРАНИЧАВАЊУ

Није слобода када кажемо људима да је све допуштено. То је ропство. Да би се исправио, човек мора да пролази кроз многе тешкоће ...

Погледајмо дете: ограничавамо његову слободу од почетка. Чим је зачето, мало створење је ограничено у материци своје мајке читавих девет месеци. Потом се рађа и одмах га повијају и утежу у пелене, а чим почне да расте стављају га у оградицу. Све је ово неопходно да би дете правилно расло. Чини нам се да све ово ограничава слободу, али без тих заштитних мера дете би умрло још на почетку.

## ЖЕНЕ ТРЕБА ДА БУДУ ОПРЕЗНЕ У ПОГЛЕДУ МОЛИТВЕ

Ви не знате много о умној молитви, осим онога што сте о њој прочитали.

Жене би требало да буду опрезне (у молитви) јер имају осећајност и нежност, док мушкарци воле Христа више на разумски начин.

Жене више воле срцем и то су показале када је био разапет Господ, док су се мушкарци, који се иначе више користе разумом, видевши колико је Јевреја, књижевника, фарисеја и војника било присутно код Крста Христовог, закључали у кућу, забравили добро врата и чекали шта ће да се догоди.

Жене су, дакле, осећајне и врло лако им за време молитве могу доћи сузе, и оне тада могу умислити да су достигле (благодатно) стање које су описивали Свети Оци. Зато је неопходно да жене буду веома обазриве и предострожне (на молитви).

## ТЕШКО ОНОМЕ КОЈИ УМИСЛИ ЗА СЕБЕ ДА ЈЕ НЕШТО ВЕЛИКО

Што више баците неки предмет у висину, то ће он са већом силином треснути о земљу и разбити се.

Често сретнемо човека који је умислио да је нешто велико ... а то је веома опасно, јер је такав човек доспео у стање унутарње гордости ... Нека му је Бог у помоћи, јер се такав сјединио са сатаном.

## ХРИСТОС СЕ РАДУЈЕ НАШЕМ СМИРЕНОМ ТРУДУ

Немојте се егоистично самоприсиљавати да чините више него што можете да чините, јер то само оптерећује (а не доноси никакву корист). Христос је отац нежни, а не тиранин: Он се радује нашем смиреном труду.

## НИЈЕ ДОБРО ДА ЧОВЕК МЕЊА ДУХОВНИКЕ

Није добро да човек мења духовнике. Замислите градњу неке зграде, приликом које се стално мењају пројектанти и инжењери. Таква градња не може изаћи на добро.

## НЕМОЈ ДА ПРЕТЕРАНО АНАЛИЗИРАШ СВОЈЕ ГРЕХЕ

За осетљиву и предану душу неће бити ни од какве користи да се – док не стекне довољну духовну снагу – упушта у подробно анализирање својих греха, будући да јој ђаво тада може подметнути дух преосетљивости е да би је тиме само још више обременио. Ђаво никада не иде на супрот човековим жељама, већ им свагда повлађује, и труди се да, умножавајући тугу и сузе, само још више ожалости душу и баци је у очајање.

## ШТО ЈЕ ЧОВЕК ДУХОВНИЈИ ТО ИМА МАЊЕ ПРАВА У ОВОМ ЖИВОТУ

Што човек постаје духовнији, то мање има права у овом животу. Мора да буде стрпљив, мора да подноси неправду, мора да трпи увреде од људи. А духовно искварен човек, који се удаљио од Бога, има многа права: да малтретира друге, да виче и да поступа неправедно. Наша права Бог чува за вечни живот, а ми из (духовног) не знања често тражимо своја права овде ... Ако нам неко нешто приговори, ми му одмах узвраћамо, а после мислимо да верујемо у Бога. То је велика самообмана. Људска правда не значи ништа духовном човеку, али се (духовно) искварени човек веома брине о њој ...